

Kozijnrenovatie houten gevelelementen

Het is een uitdaging om monumenten te behouden binnen de kaders van de huidige tijd. Isolatie houdt het gebouw warm, maar verhoogt het risico op een hoog houtvochtgehalte. De moderne regelgeving vraagt om hoge veiligheid, maar hoe toon je aan dat een houtconstructie hieraan voldoet. Bij vervanging is oorspronkelijkheid belangrijk, maar het huidige bosbeheer werkt met andere omloopsnelheden dan in het verleden waardoor er nu andere houtkwaliteiten voorhanden zijn. Maar zijn deze wel te vergelijken met die van vroeger, of zijn ze beter, of slechter? Kan er milieuvriendelijk worden gerestaureerd of is sloop en nieuwbouw beter?

Tekst: Ing. R.J.E. Hillebrink, Projectleider Geveltimmerwerk SHR

De moderne regelgeving vraagt om hoge veiligheid. Of een houtconstructie voldoet aan hoge veiligheidseisen, is te achterhalen door diverse tests. Door het uitvoeren van deze testen heeft SHR zoveel ervaring opgebouwd dat in praktijksituaties snel de oorzaken van problemen achterhaald kunnen worden. Vaak is een visuele inspectie met wat klein meetapparatuur voldoende, maar soms neemt SHR ook groter materieel mee, zoals een Blowdoorventilator die luchtlekken in een woning blootlekt. Dit apparaat wordt in toenemende mate gebruikt omdat

Voorbeeld in ere hersteld monumentaal project.

er steeds hogere eisen worden gesteld aan warmte-isolatie en luchtdichtheid van woningen.

Ook de historische panden moeten hieraan voldoen en daar de oorspronkelijke uitvoering onvoldoende is, zijn aanpassingen nodig wat ook gevolgen heeft voor het geveltimmerwerk. Binnen het historisch karakter moet dit worden aangepast, vaak gebruikmakend van nieuwe materialen en verwerkingstechnieken en met behoud van een lange levensduur.

Restauratie of ...?

Een centrale vraag is: Kan er milieuvriendelijk worden gerestaureerd of is sloop en nieuwbouw beter? De meeste houten elementen zijn goed te restaureren. Delen van een oud kozijn worden verbonden met een nieuw deel. Dit is minder werk dan een geheel nieuw kozijn plaatsen. SHR merkt ook dat mensen in deze economie meer hebben met vervanging dan met nieuwbouw. De uitstraling van een pand moet behouden blijven.

Duurzaam beheer en onderhoud leveren meer op met aandacht voor de benodigde kwaliteit in materialen en uitvoering. De onderhoudstermijn van kozijnen wordt bepaald door de zwakste delen. Optimalisatie van bestaande houten kozijnen betekent een verlenging van de levensduur en onderhoudsinterval. Dat leidt meteen tot besparingen op materialen, grondstoffen en arbeid.

Monumentaal pand met oude houten kozijnen waarvan de houtkwaliteit nog prima is.

Het vergroot ook de tevredenheid van bewoners, die minder overlast hebben van onderhoudswerk.

Deelvervanging

Voor vastgoedbeheerders is periodiek onderhoud een forse kostenpost, waarin gevelwerk het grootste aandeel heeft. Over een exploitatieperiode van 50 jaar kan bijvoorbeeld deelvervanging een besparing opleveren van 48 procent in vergelijking met nieuwe vuren kozijnen, en 40 procent in vergelijking met nieuwe meranti kozijnen. Onderzoek heeft aangetoond dat handhaving van bestaande kozijnen óók op termijn het voordeligst is. Met onze oplossingen is zelfs sprake van dubbele winst omdat de meest kwetsbare plaatsen zoals de liggende delen en verbindingen, na deelvervanging extra robuust zijn geworden.

Volledige vervanging van aangetaste houten kozijnen is ouderwets en zeker overbodig geworden. De bouwen onderhoudsexpertise, gecombineerd met materiaaleigenschappen van nieuwe hiervoor ontwikkelde materialen maken renovatieprojecten eenvoudiger, toegankelijker, duurzamer en efficiënter dan ooit. Aangetaste kozijnen krijgen een nieuw leven, dankzij deelvervanging op maat. Onder het motto 'Behoud het goede, vervang het slechte' biedt dit kostenefficiënte oplossingen voor het herstellen van kozijnen met behoud van de authentieke uitstraling van gebouwen. Het hele kozijn vernieuwen vanwege

enkele rotte plekken? Dat is niet meer van deze tijd. De aangetaste plekken, maar ook kwetsbare delen en verbindingen kunnen nu effectief worden hersteld en beschermd.

Single Part productie

De verwachting is dan ook dat over tientallen jaren het monumentenbestand vergroot is en hergebruik een logische keus in de vastgoedwereld. Herbesteding en een financiële basis voor instandhouding gaan hand in hand. Hout is daarbij als materiaal flexibel gebleken en heeft bewezen zich te kunnen aanpassen aan de eisen van de nieuwe tijd, ondersteund met nieuwe technieken en ontwikkelingen. En met een zeer mooi resultaat: behoud van veel oorspronkelijk hout. Een nieuwe ontwikkeling hierbij is Single Part productie waarbij kozijnen in onderdelen worden behandeld. Hierbij komen nieuwe technieken voor het opsluiten van kozijnen en draaiende delen, het monteren van kozijnen in de gevel en ook de wijze van beglazen. Herstel of deelvervanging (indien nodig) wordt hiermee zeer eenvoudig. Verdere professionalisering van de restauratiewereld en betere conserveringstechnieken leiden tot behoud van meer oorspronkelijk hout. Methoden die hiervoor zorgen, zijn onder andere het stabiliseren van hout. Het hout krimpt of zwelt daardoor minder in het werk en verfen lijmsystemen hebben daardoor een duurzame hechting.